

Beleidsbegroting

2019–2022

Werkmaatschappij 8KTD

1 BELEIDSBEGROTING

Inhoudsopgave

1 BELEIDSBEGROTING	2
Inhoudsopgave	3
1.2 Inleiding	5
1.3 Visie en algemene ontwikkelingen	6
Algemene toelichting	6
Ontwikkelingen	7
Besluitvorming	10
Programma's	
0. Bestuur en ondersteuning	11
1. Veiligheid	16
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	20
3 Economie	22
4. Onderwijs	24
5. Sport, cultuur en recreatie	26
6. Sociaal domein	28
7. Volksgezondheid en milieu	32
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	34
Algemene dekkingsmiddelen	
Lokale heffingen	36
Algemene uitkeringen	36
Overige algemene dekkingsmiddelen	37
Overhead	38
Vennootschapsbelasting	39
Inhoudelijk	39
Onvoorzien	39
Inhoudelijk	39
Financieel	39

1.5 Paragrafen	40
Lokale heffingen	41
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	41
Onderhoud kapitaalgoederen	43
Financiering	45
Bedrijfsvoering	46
Verbonden Partijen	48
Grondbeleid.....	48
BIJLAGEN	49
Enmalige lasten en baten	50
Beleidsindicatoren BBV	50

1.2 Inleiding

Wij bieden u hierbij de begroting 2019 van de werkmaatschappij 8KTD aan. Deze begroting is opgesteld in overeenstemming met de grondslagen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor de jaren 2019 t/m 2022.

De samenwerking tussen de gemeenten Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen in de werkmaatschappij 8KTD is gebaseerd op de door de raden gekozen 3C scenario. De bijdragen van de gemeente Achtkarspelen en de gemeente Tytsjerksteradiel bedragen respectievelijk € 11.934.000 en € 10.337.000.

Op basis van de doorontwikkeling van de organisaties zal in de komende tijd worden beoordeeld welke verdeelsleutel voor de inbreng vanuit beide organisaties passend is bij de samenwerking. Dit zal een eenvoudige kostentoerekening worden met zo weinig mogelijk herverdeeleeffecten. De lijn van kostenverrekening zoals deze in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden is in deze begroting doorgetrokken.

Burgum, 12 juni 2018

Dagelijks Bestuur van de Werkmaatschappij 8KTD,

secretaris

voorzitter

H.M van Gils

G. Gerbrandy

1.3 Visie en algemene ontwikkelingen

Algemene toelichting

De samenwerking is vanaf de eerste stappen door de beide raden gebaseerd op een aantal centrale uitgangspunten. De steeds benadrukte 4K's (Klanttevredenheid, Kwaliteit, Kostenbesparing, vermindering Kwetsbaarheid) spelen een nadrukkelijke rol. Het financiële kader (de 'K' van kosten) is daarbij als een randvoorwaarde te beschouwen. Een ander nadrukkelijk vastgesteld uitgangspunt is dat de beide gemeenten verschillen in beleid kunnen en mogen hebben. De Werkmaatschappij bedient in voorkomende gevallen beide gemeenten (ook wel genoemd de Dragende Organisaties). Hierbij hoort dat de Werkmaatschappij daar waar nodig het budgethouderschap heeft van de bijbehorende budgetten in de dragende organisaties, daar waar de Werkmaatschappij de uitvoering tot taak heeft. In het organisatieplan van de Werkmaatschappij staan de kaders en de uitgangspunten van de Werkmaatschappij beschreven.

Missie, Visie en kernwaarden

Hoe wij in de Werkmaatschappij en Dragende Organisaties werken staat beschreven in onze missie, visie en kernwaarden. Dit is samengevat in één woord: VISIE en staat voor Vertrouwen, Integer, Samenwerken, Innovatief en Eigenheid. Het is een belangrijk handvat voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering.

Samenwerken in een netwerkorganisatie

De Werkmaatschappij werkt vanuit het principe van een netwerkorganisatie. Dat betekent dat niet altijd met hetzelfde groepje collega's wordt samengewerkt, maar dat per project wordt gekeken wie nodig is om een bepaalde klus te klaren. De verantwoordelijkheden liggen laag in de organisatie en we gaan uit van de professionaliteit van de medewerkers. We kijken hierbij van buiten naar binnen.

De besturing en aansturing

De Werkmaatschappij wordt door een Algemeen (AB) en Dagelijks Bestuur (DB) bestuurd. Het AB bestaat uit alle leden van beide colleges van B en W en het DB bestaat uit enkele leden daarvan (burgemeesters en locoburgemeesters). Zij worden bijgestaan door de directie. De leiding van de Werkmaatschappij is in handen van de twee managers. De Werkmaatschappij bestaat uit tien teams die worden aangestuurd door teamopbouwers.

Dienstverlening en bedrijfsvoering

Basisprincipe voor de dienstverlening is dat we de burger zo goed mogelijk willen helpen. We werken daarom met het vastgestelde dienstverleningsconcept 2.0. waarin de kantelingsgedachte een belangrijk element is. We vinden het belangrijk dat wat we doen zo efficiënt en effectief mogelijk gebeurt en hebben, gezamenlijk met de Dragende Organisaties, daarvoor een visie op bedrijfsvoering opgesteld met daarin principes en uitgangspunten die we hanteren.

Ontwikkelingen

Algemeen

De werkmaatschappij staat voor de uitdaging om het uitvoeren van taken voor beide gemeenten verder te operationaliseren en te optimaliseren. Er wordt gewerkt vanuit een afzonderlijke rechtspositionele eenheid, de gemeenschappelijke regeling 'werkmaatschappij 8ktd', waarbij het uitgangspunt is dat voor beide gemeenten wordt geleverd conform wensen en afspraken op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier.

De basisbeginselen zijn geformuleerd, er is voor het overgrote deel helder wat er moeten gebeuren. De verdere ontwikkeling en verandering naar het realiseren daarvan is een mooie uitdaging waar we ook in 2019 voor gaan. We maken nog steeds verdere stappen op het gebied van personele/professionele ontwikkeling, passende huisvesting, gedragen werkwijzen en bijbehorende procesaanpassingen etc. De bedrijfsvoering in brede zin, waaronder ook ICT ontwikkeling, wordt hierop verder aangepast. De basis op orde is het motto.

De cultuurverandering in de zin van het toegroeien van werknemers met verschillende 'bloedgroepen' naar een 'wij-gevoel' is goed op weg. Zaken als teamopbouw, relaties met de dragende organisaties, realisatie van de kanteling krijgen volop aandacht. We werken steeds meer vanuit de netwerkgedachte: daar waar het goed is wordt werk gedaan vanuit projectgroepen waarin deelnemers uit de drie organisaties samen optrekken.

In 2017 is de samenwerking geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie worden in 2018 en volgende jaren omgezet in plannen en maatregelen. Dit uiteraard waar de evaluatie daartoe aanleiding geeft.

We houden inzichtelijk waar en hoe is bezuinigd ten gevolge van de voordelen van samenwerking én we houden inzichtelijk wat erbij gekomen is aan werk ten gevolge van interne en vooral ook externe ontwikkelingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de decentralisaties.

Ontwikkelingen

Het project 'Verbetering en doorontwikkeling van de samenwerking' is in volle gang. Dit project is het vervolg op de evaluatie van de samenwerking die door professor Boogers is uitgevoerd.

Financieel perspectief

Voor de begroting 2019 is de oude begroting (vier programma's) omgezet naar de nieuwe begroting (negen programma's). Dit op basis van de besluitvorming van juni 2017.

Naast de omzetting van de oude naar de nieuwe programma's zijn voor de begroting 2019 de volgende uitgangspunten gevolgd:

1. De basis vormt de jaarschijf 2019 uit de vastgestelde begroting 2018–2021.
2. De begroting is daarnaast gebaseerd op de geactualiseerde personeelsbegroting, waarbij de stand van de formatie per 1 januari 2018 het uitgangspunt vormt; de financiële vertaling is gebaseerd op het actualiseren van de loonsom voor de CAO 2017–2018 (CAO; 3,25% –/– uitgangspunt begroting WM8KTD vorig jaar 0,9%) en de verwachte ontwikkeling voor 2019 (1,6% op basis van vastgestelde uitgangspunten).
3. Formatie toevoegingen op basis van kadernota's van vorig jaar.
4. Actualisering van budgetten op basis van project budgethouderschap.
5. Indexering van materiële budgetten op basis van vastgestelde uitgangspunten.

Op basis van de doorontwikkeling van de organisaties zal in de komende tijd worden beoordeeld welke verdeelsleutel voor de inbreng vanuit beide organisaties passend is bij de samenwerking. Dit zal een eenvoudige kostentoerekening worden met zo weinig mogelijk herverdeeleffecten. De lijn van kostenverrekening zoals deze in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden is in deze cijferopstelling doorgetrokken.

In onderstaande tabel zijn de verschillen op hoofdlijnen tussen de begroting 2018 en 2019 opgenomen.

	8K		2019 TD		Totaal	
	€	%	€	%	€	%
Primitieve begroting 2018–2021 (jaarschijf 2019)	€ 9.785.000	50,96%	€ 9.418.000	49,04%	€ 19.203.000	100%
Wijzigingen:						
Budgethouderschap:						
Gebouw afhankelijke kosten van WM naar DO's	€ -6.000		€ -24.000		€ -30.000	
Overheveling budgetten crisisbeheersing van WM naar DO	€ -80.000		€ -		€ -80.000	
Overheveling budgetten telefonie en kopieerkosten van DO naar WM	€ -		€ 72.000		€ 72.000	
Overheveling budgetten van WM naar DO; schulddienstverlening	€ -		€ -139.000		€ -139.000	
Overheveling budgetten crisisbeheersing en openbare orde TD	€ -		€ -128.000		€ -128.000	
Overheveling openbare orde en veiligheid van WM naar DO 8K	€ -113.000				€ -113.000	
Indexering materiële budgetten	€ 24.000		€ 24.000		€ 48.000	
Begroting exclusief wijziging inzake salariskosten	€ 9.610.000	51,03%	€ 9.223.000	48,97%	€ 18.833.000	100%
Ontwikkeling salarissen	€ 2.324.000		€ 1.114.000		€ 3.438.000	
	€ 11.934.000	53,59%	€ 10.337.000	46,41%	€ 22.271.000	100%
Formatie	159,50	54,09%	135,40	45,91%	294,90	100%

Voor het meerjarenperspectief 2019–2022 geeft dit het volgende beeld.

	2019			2020			2021			2022		
	8K	TD	Totaal	8K	TD	Totaal	8K	TD	Totaal	8K	TD	Totaal
Primitieve begroting 2018–2021	€ 9.785.000	€ 9.418.000	€ 19.203.000	€ 9.822.000	€ 9.403.000	€ 19.225.000	€ 9.822.000	€ 9.409.000	€ 19.231.000	€ 9.822.000	€ 9.409.000	€ 19.231.000
Wijzigingen:												
Budgethouderschap:												
Gebouw afhankelijke kosten van WM naar DO's	€ -6.000	€ -24.000	€ -30.000	€ -6.000	€ -24.000	€ -30.000	€ -6.000	€ -24.000	€ -30.000	€ -6.000	€ -24.000	€ -30.000
Overheveling budgetten crisisbeheersing van WM naar DO	€ -80.000	€ -	€ -80.000	€ -80.000	€ -	€ -80.000	€ -80.000	€ -	€ -80.000	€ -80.000	€ -	€ -80.000
Overheveling budgetten telefonie en kopieerkosten van DO naar WM	€ -	€ 72.000	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ 72.000
Overheveling budgetten van WM naar DO: schulddienstverlening	€ -	€ -139.000	€ -139.000	€ -	€ -139.000	€ -139.000	€ -	€ -139.000	€ -139.000	€ -	€ -139.000	€ -139.000
Overheveling budgetten crisisbeheersing en openbare orde TD	€ -	€ -128.000	€ -128.000	€ -	€ -130.000	€ -130.000	€ -	€ -130.000	€ -130.000	€ -	€ -130.000	€ -130.000
Overheveling openbare orde en veiligheid van WM naar DO 8K	€ -113.000	€ -	€ -113.000	€ -113.000	€ -	€ -113.000	€ -113.000	€ -	€ -113.000	€ -113.000	€ -	€ -113.000
Indexering materiële budgetten	€ 24.000	€ 24.000	€ 48.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 48.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 48.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 48.000
Begroting exclusief wijziging inzake salariskosten	€ 9.610.000	€ 9.223.000	€ 18.833.000	€ 9.647.000	€ 9.206.000	€ 18.853.000	€ 9.647.000	€ 9.212.000	€ 18.859.000	€ 9.647.000	€ 9.212.000	€ 18.859.000
Ontwikkeling salarissen	€ 2.324.000	€ 1.114.000	€ 3.438.000	€ 2.324.000	€ 1.114.000	€ 3.438.000	€ 2.324.000	€ 1.114.000	€ 3.438.000	€ 2.324.000	€ 1.114.000	€ 3.438.000
	€ 11.934.000	€ 10.337.000	€ 22.271.000	€ 11.971.000	€ 10.320.000	€ 22.291.000	€ 11.971.000	€ 10.326.000	€ 22.297.000	€ 11.971.000	€ 10.326.000	€ 22.297.000

Het verschil in bijdragen tussen de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel is vooral gebaseerd op het verschil in ingebrachte fte's in de werkmaatschappij 8KTD. Zo is voor Achtkarspelen het team Jeugd ondergebracht in de werkmaatschappij, waardoor de bijdrage van Achtkarspelen navenant verhoogd is. Binnen de begroting van Achtkarspelen betekent dit een verschuiving vanuit bestaande budgetten naar een verhoging van de bijdrage.

In Tytsjerksteradiel is Jeugd op een andere wijze georganiseerd en maakt het bijbehorende budget onderdeel uit van de dragende organisatie.

Verschillen analyse:	8k		TD	
	fte	bedrag	fte	bedrag
Specifiek gemeente gebonden				
Team jeugd (inclusief kadernota 2017)	14,00	933.000,00	-	-
Overheveling vergunningen van 8k naar WM	0,44	31.000,00		
Overheveling THV van 8k naar WM	1,92	129.000,00		
Extra formatie deurwaarder	0,39	21.000,00		
Dorpenteam	1,55	102.000,00		
Beweegcoaches			1,69	112.000,00
VSO pro	1,25	83.000,00	1,26	83.000,00
		1.299.000,00		195.000,00
Kadernota				
Kadernota adm en belastingen	0,50	33.000,00	0,50	33.000,00
Kadernota Slagwerk	1,00	66.000,00	1,00	66.000,00
Kadernota informatiebeheer	0,50	33.000,00	0,50	33.000,00
Tussentijds besluitvorming bedrijfsvoering				
Extra formatie SD	8,55	565.000,00	8,56	565.000,00
		697.000,00		697.000,00
Loonontwikkeling CAO, periodieken en indexering c.a				
		328.000,00		222.000,00
		2.324.000,00		1.114.000,00

Besluitvorming

Wij stellen u voor:

1. De begroting van de werkmaatschappij 8KTD voor het jaar 2019.
2. Kennis te nemen van de meerjarenbegroting voor de jaren 2020

0. Bestuur en ondersteuning

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Bestuur en ondersteuning omvat zowel de dienstverlening ter ondersteuning van het functioneren van bestuursorganen als de directe dienstverlening aan de burger. Het richt zich op een effectief, efficiënt en transparant bestuur. Een efficiënte en klantgerichte dienstverlening is ook een speerpunt evenals kwaliteit van de ambtelijke organisatie met het oog op de toekomst. Programmapunten die in dit kader de aandacht zullen krijgen zijn: een verbeterslag voor wat betreft de dienstverlening (waaronder KCC), een gestroomlijnd communicatiebeleid, het selectief toepassen van (nieuwe) vormen van burgerparticipatie en het verder werken aan juridische kwaliteitszorg in samenhang met de doorontwikkeling van planning en control. Gezien de grenzen van de middelen zijn de ambities hierbij van een gemiddeld niveau.

Actuele ontwikkelingen

Het burgerdomein bestaat uit Publieksdiensten en Informatiebeheer.

De centrale doelstelling van Publieksdiensten is dat de burger vertrouwen heeft in onze dienstverlening. We willen ons daarin presenteren met excellente dienstverlening waarbij de integrale klantvraag centraal staat. Of het nu balie, telefonie of internet is, de burger krijgt bij ieder kanaal dezelfde kwaliteit van diensten.

Dit houdt voor de Werkmaatschappij 8KTD in dat zij een vraaggerichte organisatie is. De vraag van de klant staat centraal. De wijze waarop we dit vormgeven kenmerkt zich door een laagdrempelige toegang en een dienstverlening waar maximale zeggenschap van de burger aanwezig is.

De uitgangspunten voor onze werkwijze staan nader uitgewerkt in het Dienstverlenings-concept 2.0 dat door de gemeenten Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen is vastgesteld.

Informatiebeheer draagt zorg voor een moderne en betrouwbare ICT-infrastructuur waarmee de dienstverlening aan burgers gefaciliteerd kan worden. Dat betreft backoffice systemen voor het beheren en ontsluiten van basisregistraties en voorzieningen die digitale dienstverlening mogelijk maken voor de zelfredzame burger. Naast de technische infrastructuur zorgt Informatiebeheer voor betrouwbare basisgegevens en de proces- en zaakformatie die nodig is voor goede dienstverlening aan de burgers.

Ontwikkelingen

Telefonische bereikbaarheid.

Het aantal telefoontjes dat onze organisatie ontvangt blijft naar verwachting gelijk als voor 2018. De aard van de telefoontjes verandert wel. De gemiddelde gespreksduur neemt toe omdat de vraagstelling complexer is geworden en meer persoons-aangelegenheden betreffen. Zeker met

de komst van het Sociaal Domein is dit merkbaar. De telefonische bereikbaarheid is echter niet toereikend om aan deze veranderende vraag te voldoen. Bij onvoorzienbaar meer drukte of in piektijden is dit merkbaar. De oplossingsrichting wordt gezocht in een flexibele inzetbaarheid van een personeelspool die extern wordt beheerd.

Daarnaast zullen ook andere communicatie kanalen, zoals chat en app, verder worden ontwikkeld. Hierdoor kan de klant meer direct worden gestuurd naar een rechtstreeks bereikbare medewerker. Het telefonische kanaal wordt hierdoor ontlast waardoor telefonische bereikbaarheid beter wordt.

Organiseren van de klantreis

De zeggenschap van de burger over wat hij belangrijk vindt in de gemeentelijke dienstverlening krijgt vorm met de zogenaamde klantreis. De klantreis is een initiatief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, ondersteund door KING (Kwaliteit Instituut Nederlandse Gemeenten) en wordt breeduit operationeel gemaakt door tal van gemeenten. Essentie van de klantreis is dat de dienstverlening wordt aangepast in datgene wat de burger werkelijk ervaart en niet in datgene wat de gemeente veronderstelt dat de burger ervaart.

Procesgericht werken.

Een belangrijk speerpunt vanaf 2018 is de invoering van het procesgericht werken. Op basis van een informatie-structuur die voldoet aan de nieuwste standaarden worden processen opnieuw ingericht. De klantreis zoals hiervoor genoemd staat centraal voor de herinrichting. Daarnaast ook het adagium: “samen, tenzij”: processen worden voor beide gemeenten gelijk ingericht tenzij er een hele goede reden is, om van dit principe af te wijken. De proces inrichting zal worden voorzien van nieuwe software. Tot slot wordt ook de nieuwe wijze waarop documentatie wordt beheerd in dit proces meegenomen. Dit alles heeft tot doel de dienstverlening aan de burger een stap verder te brengen. Procesgericht werken maakt het mogelijk dat meer informatie wordt ontsloten waar de burger zelf bij kan of waar de burger direct over kan worden geïnformeerd.

Bedrijfsvoering en interne dienstverlening zijn gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke bedrijfsvoering, die past bij de tegenwoordige ontwikkelingen. Daarnaast wordt gewerkt aan een zo optimaal mogelijke dienstverlening aan de burger en een zo efficiënt mogelijke ondersteuning van het bestuur en de organisaties.

Het programma bedrijfsvoering en interne dienstverlening richt zich op de administraties en belastingen, de interne en facilitaire diensten, advies & control en informatiebeheer.

Informatiebeheer

Informatiebeheer heeft als taak om met systemen en basisgegevens de bedrijfsvoering en dienstverlening te faciliteren en ondersteunen. Belangrijke speerpunten voor 2019 zijn:

- doorontwikkeling van Informatiebeleid en informatiebeveiligingsbeleid
- uitvoeren ICT-faciliteringsbeleid (beschikbaar stellen voorzieningen voor vaste en/of mobiele werkplekken en telefonie)
- invoeren gezamenlijk nieuw zaakstelsel.

HRM

Voor 2019 staan onder andere de volgende onderwerpen op de agenda:

- binden en boeien van medewerkers
- doorontwikkeling van de organisatie (mede in het licht van de samenwerking)
- duurzame inzetbaarheid
- strategische personeelsplanning
- arbo
- gevolgen invoering Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren.

Juridische Zaken

Voor 2019 staan onder andere de volgende onderwerpen op de agenda:

- doorontwikkeling juridisch advies op uiteenlopende terreinen
- hoogwaardige afhandeling van bezwaarschriften en klachten (inclusief mogelijke verdergaande digitalisering van dit proces)
- verder uitwerken contractenbeheer en –management
- structurele aandacht voor en inzet op juridische kwaliteitszorg
- blijvende aandacht voor de eisen samenhangende met de AVG
- doorontwikkeling faciliteren professionele inkoop.

Communicatie

Communicatie zal de klassieke taken blijven uitvoeren, zoals informatievoorziening en beleidsverduidelijking. Maar tegelijkertijd is het doel om onze medewerkers communicatiever maken en de colleges te adviseren en ondersteunen bij pr en media. Zorgen dat er op alle fronten een heldere boodschap klinkt.

Communicatie wil in een vroeg stadium betrokken worden bij projecten, werkzaamheden en activiteiten. Wij willen vanaf de start informatie ontvangen en waar nodig zelfs betrokken zijn bij de planvorming.

Ook blijft het belangrijk om in te kunnen spelen op veranderingen in onze omgeving. Er zal aandacht zijn voor het verbeteren van de continuïteit van communicatie en veel worden geïnvesteerd in de PR van beide gemeenten.

Financieel beleid

Vanuit financieel beleid worden de drie planning en control cycli voor de werkmaatschappij en de beide dragende organisaties gecoördineerd. In 2019 zal verder worden gewerkt aan uniformering werkwijzen, maar ook aan optimalisering van advies en informatievoorziening aan de drie organisaties.

Financiële administratie

Ontwikkelingen voor de financiële administratie voor 2019 hangen in sterke mate af van de financiële applicatie. In 2018 volgt een aanbesteding voor een nieuwe financiële applicatie, waarmee vanaf boekjaar 2019 gewerkt wordt. Als dat een ander pakket is dan Key2financiën

betekent dat het opnieuw inrichten van de administraties, het inregelen en harmoniseren van werkprocessen, conversie van data, het volgen van cursussen en de nodige ondersteuning.

Inhoudelijke speerpunten in 2019 zijn:

- de elektronische facturatie (verwerken van digitale facturen door middel van xml-bestanden)
- het werken met OCR (herkenningssoftware voor facturen om te voorkomen dat ze geprint, gecodeerd en vervolgens gesanc moeten worden)
- het bij voorkeur verder digitaliseren van de debiteurenadministratie en stroomlijnen afspraken met budgethouders over aanleveren nota's
- harmonisatie van instellingen in pakket, formats en werkprocessen (voorbeeld 1 format voor opdrachten vanuit organisatie tot het betalen van iets, herinneringsmailtjes over openstaande facturen e.d.)

Belastingen, heffing en invordering

Er is binnen de afdeling behoefte aan managementinformatie op het terrein van heffing & invordering van gemeentelijke belastingen. In control zijn van het belastingproces en vanuit kengetallen en kwaliteitszorg sturen op doorontwikkeling.

Voor 2019 gaat aandacht uit naar de samenwerking met het Noordelijk Belastingkantoor, het gebruik van hun regieportaal over de voortgang van dossiers en de onderlinge vervangbaarheid van invorderingsambtenaren voor beide gemeenten o.b.v. dezelfde werkprocessen

Personeels- en salarisadministratie

De PSA investeert in de ontwikkeling van E-HRM. Diverse (digitale) modules worden in 2018 en 2019 ingericht om werkprocessen binnen de afdeling (binnen de organisaties) slimmer en sneller te laten verlopen, met minder controlemomenten of handmatige acties tussendoor. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld de Verzuimmanager, werving- en selectie, processen rondom indiensttreding nieuwe medewerker/inhuur en leveren managementinformatie.

Basisregistraties en landmeetkundigen

Doelen in 2019 zijn het verwerken van bag-woz signalen en deze voor Tytsjerksteradiel op orde brengen, mede ter voorbereiding op het verrichten van 3d metingen om van objecten de gebruiksoppervlakte vast te stellen (wettelijk verplicht vanaf 2022). Andere doelen voor 2019 zijn het op orde brengen van de gegevensmakelaar, de datadistributie en vele koppelingen met allerlei applicaties. Dit is als gevolg van de (her) inrichting van het applicatielandschap. Een nieuwe basisregistratie is ie van de bodem, waarvoor een plan van aanpak nodig is.

Voor de landmeetkundigen is de bezetting (vanwege het vertrek van meerdere collega's) en positie van de functie t.o.v. andere afdelingen (integraliteit) een aandachtspunt.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

Indicator Metingen en refertejaar

Apparaatskosten

[eenheid: euro]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017
Achtkarspelen	195,4	(2018)	195,4	(2018)	
Tytsjerksteradiel	924,0	(2018)	924,0	(2018)	
Nederland					

Bezetting

[eenheid: fte]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017
Achtkarspelen	3,9	(2017)	3,9	(2017)	
Tytsjerksteradiel	3,7	(2018)	3,7	(2018)	
Nederland					

Externe inhuur

[eenheid: euro]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017
Achtkarspelen	9,1	(2017)	9,1	(2017)	
Tytsjerksteradiel	8,7	(2018)	8,7	(2018)	
Nederland					

Formatie

[eenheid: fte]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017
Achtkarspelen	4,0	(2017)	4,0	(2017)	
Tytsjerksteradiel	4,0	(2018)	4,0	(2018)	
Nederland					

[Apparaatskosten]

Kosten per inwoner

[Bezetting]

Bezetting in fte per 1.000 inwoners

[Externe inhuur]

Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen

[Formatie]

Het aantal fte per 1.000 inwoners

1. Veiligheid

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Veiligheid omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van handhaving van de openbare orde, bevordering van de veiligheid en activiteiten rondom de bijzondere wetten. Hieraan wordt op verschillende manieren vormgegeven door het stellen van regels, het verlenen van vergunningen, het maken van beleid, uitvoering geven aan handhaving, organisatie van de crisisbeheersing, de brandweer en de samenwerking met de politie.

Actuele ontwikkelingen

Algemeen

Het Fysiek domein bestaat uit toezicht en handhaving, integrale veiligheid en crisisbeheersing én vergunningverlening. Verantwoording hiervan vindt plaats onder programma 1 en programma 8.

De uitvoering van taken die tot het fysieke domein behoren is gericht op de bescherming van het milieu en landschappelijke waarden, maar ook het bewaken van de kwaliteit van de bebouwde omgeving. Daarnaast het bevorderen en handhaven van de maatschappelijke veiligheid en de fysieke veiligheid met betrekking tot bouw, milieu, groen, openbare orde en brandpreventie.

De uitvoering van de klassieke beleidsvelden ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, milieu, toezicht en handhaving en veiligheid sluiten op elkaar aan en vormen onderdeel van eenzelfde keten.

Vergunningprocedures worden zo ingericht dat de kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor burger en bedrijf efficiënt worden georganiseerd. Door het verstrekken van vergunningen en ontheffingen en het toetsen van meldingen, staat de gemeente activiteiten toe die normaal gesproken verboden zijn of de goedkeuring van raad, college en/of burgemeester behoeven.

Toezicht & Handhaving

Doel van Toezicht & Handhaving is bij te dragen aan een veilige, leefbare en duurzame leefomgeving. De werkzaamheden zijn gericht op het verhogen van het naleefgedrag van regels in de fysieke omgeving. Preventie is daarbij een belangrijk instrument. Maar ook consequent optreden tegen overtredingen draagt bij aan het gestelde doel.

Gewerkt wordt volgens het in 2017 vastgestelde Beleidsplan Toezicht en Handhaving in de fysieke omgeving en op basis hiervan op te stellen Uitvoeringsprogramma 2019.

Veiligheid

Verbinding veiligheidsdomein met het sociaal domein

De veiligheidsketen en de zorgketen (sociaal domein) zijn steeds meer met elkaar verbonden. Om effectief op te kunnen treden in casussen, moet de samenwerking worden gezocht. Er worden

of zijn afspraken gemaakt rond onder andere het escalatiemodel bij calamiteiten, de aanpak jeugdgroepen, doorzorg en nazorg ex-gedetineerden en de ketenaanpak rondom verwarde personen. Waar nodig wordt het Veiligheidshuis ingeschakeld.

Ondermijnende criminaliteit

Door het actualiseren van het Bibob-beleid in Tytsjerksteradiel en het implementeren van dit beleid in Achtkarspelen willen de gemeenten een stap zetten om ondermijnende of georganiseerde criminaliteit tegen te gaan. Er zullen vervolgstappen worden gezet, in samenwerking met ketenpartners, om te voorkomen dat de overheid illegale praktijken faciliteert. Zo zal een Bewustwordingsbijeenkomst worden georganiseerd voor gemeentelijke medewerkers.

Veiligheidsregio Fryslân

In de Kaderbrief 2018–2021 heeft Veiligheidsregio Fryslân de financiële ontwikkelingen aangegeven voor het vastgestelde beleid op het gebied van Brandweer, Crisisbeheersing en Gezondheid. Circa 90% van deze ontwikkelingen hebben een autonoom karakter, zoals verhoging van de cao. Voor wat betreft inhoud en financiën worden de stukken kritisch beoordeeld. De bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân wordt gefinancierd uit de beide Dragende Organisaties.

Vergunningverlening

Net als bij Toezicht & Handhaving is het doel van vergunningverlening het bijdragen aan een veilige, leefbare en duurzame leefomgeving. Vergunningaanvragen worden met oog voor de belangen van de aanvrager én de omgeving getoetst aan landelijke en lokale criteria en gemeentelijk en provinciaal beleid. Verleende vergunningen worden als het nodig is voorzien van voorwaarden die bijdragen aan het gestelde doel.

Uitlijnen ICT en werkprocessen

Het uitgangspunt dat in 2017 een goed werkend Wabosysteem is ingericht is niet gehaald. De verwachting is dat dit nu in de loop van 2018 plaats gaat vinden. In 2019 wordt het systeem verder ingericht waardoor werkprocessen verder kunnen worden verfijnd en geharmoniseerd. Deregulering zal (waar mogelijk) op de terreinen waar de gemeente beleidsvrijheid heeft verder worden onderzocht.

Wabo-kwaliteitscriteria

Op grond van de Wet VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) moet de uitvoering van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) voldoen aan bepaalde kwaliteitscriteria. De zogenaamde procescriteria zijn bedoeld voor hoe je de taak in de organisatie en beleidsmatig opzet. Ook de medewerkers moeten voldoen aan eisen op het gebied van opleiding, ervaring, tijdsbesteding en kwetsbaarheid. De kwaliteitscriteria zijn in Tytsjerksteradiel (net als in de meeste zo niet alle Friese gemeenten) vastgelegd op het niveau van het Frysk Peil, een afgeleide van de landelijke norm Kwaliteitscriteria 2.1.

Om te beoordelen in hoeverre de medewerkers en afdelingen (voor de Werkmaatschappij de teams Vergunningen en THV) voldoen aan Frysk Peil is in 2017 een nulmeting uitgevoerd. In hoeverre voldoet de individuele medewerker en de organisatie aan de gestelde norm?

In 2018 wordt een verbeterplan geschreven, waarin staat wat er moet gebeuren om aan alle normen te voldoen. Wordt op individueel niveau niet voldaan aan de kwaliteitscriteria, dan moeten maatregelen worden genomen. Dit kan zijn opleiden, intern anders organiseren, samenwerken met andere gemeenten, of in het ultieme geval het aan een derde partij uitbesteden van de taak, al wordt op de laatste optie in beginsel niet ingezet. Het verbeterplan wordt in 2018, 2019 en verder geïmplementeerd. Voor het opleiden van eigen mensen en de werkzaamheden anders organiseren kunnen in 2018 en 2019 extra middelen nodig zijn. Op dit moment is de benodigde omvang daarvan nog niet bekend.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 01. Veiligheid						
Indicator	Metingen en referentiejaar					
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	[eenheid: aantal]					
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	1,1	(2016)	1,1	(2016)	1,2	(2015)
Tytsjerksteradiel	1,9	(2016)	1,9	(2016)	1,7	(2015)
Nederland	3,3	(2016)	3,3	(2016)	3,9	(2015)
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	[eenheid: aantal]					
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	3,6	(2017)	4,1	(2016)	3,7	(2015)
Tytsjerksteradiel	3,4	(2017)	2,6	(2016)	3,0	(2015)
Nederland	5,0	(2017)	5,3	(2016)	5,4	(2015)
Hardekern jongeren	[eenheid: aantal]					
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	0,0	(2014)	0,0	(2014)	0,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	0,2	(2014)	0,2	(2014)	0,2	(2014)

Nederland 1,3 (2014) 1,3 (2014) 1,3 (2014)

Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	3,2	(2017)	4,1	(2016)	4,6	(2015)
Tytsjerksteradiel	2,5	(2017)	3,3	(2016)	3,6	(2015)
Nederland	4,8	(2017)	5,6	(2016)	6,1	(2015)

Verwijzingen Halt [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	62,0	(2016)	62,0	(2016)	68,8	(2014)
Tytsjerksteradiel	31,0	(2016)	31,0	(2016)	47,4	(2014)
Nederland	137,0	(2016)	137,4	(2016)	139,7	(2014)

Winkeldiefstal per 1.000 inwoners [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	0,7	(2016)	0,7	(2016)	0,4	(2015)
Tytsjerksteradiel	0,8	(2016)	0,8	(2016)	1,1	(2015)
Nederland	2,3	(2016)	2,3	(2016)	2,4	(2015)

[Diefstal uit woning per 1.000 inwoners]

Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

[Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners]

Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

[Hardekern jongeren]

Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12–24 jaar.

[Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners]

Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

[Verwijzingen Halt]

Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12–17 jaar.

[Winkeldiefstal per 1.000 inwoners]

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Verkeer, vervoer en waterstaat omvat de aanleg, het beheer en onderhoud van (water-)wegen en straten c.a., groenvoorzieningen, natuur- en landschapsbescherming, openbare verlichting en verkeersveiligheid. Het programma is gericht op het mogelijk maken van een veilige deelname aan het verkeer en een sober en doelmatig beheer van de openbare ruimte met inachtneming van en respect voor de aanwezige (unieke) kwaliteiten er van, zoveel mogelijk via rationele programma's. Bij de opstelling/herziening van rationele programma's zal er overigens op worden toegezien dat het niveau van de uitgaven doorlopend bestuurlijk kan worden getoetst

Actuele ontwikkelingen

Dit programma is beperkt van toepassing voor de WM8KTD. Het betreft hier de onderhoudskosten voor een softwarepakket ten behoeve van beheer binnendienst. De budgetten hiervan wordt vanuit informatiebeheer bewaakt.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 02. Verkeer en vervoer

Indicator Metingen en refertejaar

Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig [eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	10,0	(2015)	10,0	(2015)	7,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	9,0	(2015)	9,0	(2015)	7,0	(2014)
Nederland	8,0	(2015)	8,0	(2015)	7,0	(2014)

Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser [eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	11,0	(2015)	11,0	(2015)	12,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	13,0	(2015)	13,0	(2015)	11,0	(2014)
Nederland	9,0	(2015)	9,0	(2015)	10,0	(2014)

[Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig]

Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

[Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser]

Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

3 Economie

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Economie omvat activiteiten die een bijdrage leveren aan het in stand houden en zo mogelijk versterken van de economische structuur in de gemeente Tytsjerksteradiel. De basis voor dit programma is vastgelegd in het beleidsplan economische zaken (Mei–elkoar Wurkje; 2012–2016) De verdere uitwerking van de vastgestelde beleidskaders is een bevoegdheid van het college. Via de reguliere planning en control cyclus vindt rapportage over de voortgang van de beleidsplannen en de (eventueel) daaraan gekoppelde jaarplannen plaats.

Actuele ontwikkelingen

Dit programma is beperkt van toepassing voor de WM8KTD. Het betreft hier de taak xxxxxx

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 03. Economie

Indicator

Metingen en referentiejaar

Banen

[eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	510,8	(2017)	508,6	(2016)	491,1	(2015)
Tytsjerksteradiel	516,0	(2017)	501,7	(2016)	484,7	(2015)
Nederland	758,2	(2017)	744,0	(2016)	721,7	(2015)

Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)

[eenheid: verhouding]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	71,0	(2013)	71,0	(2013)	71,0	(2013)
Tytsjerksteradiel	122,0	(2013)	122,0	(2013)	122,0	(2013)
Nederland	100,0	(2013)	100,0	(2013)	100,0	(2013)

Funciemenging

[eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	42,7	(2017)	43,0	(2016)	42,2	(2015)
Tytsjerksteradiel	42,2	(2017)	42,0	(2016)	41,1	(2015)
Nederland	52,4	(2017)	52,1	(2016)	51,3	(2015)

Vestigingen

[eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	136,5	(2017)	134,6	(2016)	130,3	(2015)
Tytsjerksteradiel	131,5	(2017)	128,9	(2016)	124,5	(2015)
Nederland	139,7	(2017)	134,0	(2016)	122,4	(2015)

[Banen]

Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15–64 jaar.

[Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)]

Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.

[Funciemenging]

De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

[Vestigingen]

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15–64 jaar.

4. Onderwijs

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Onderwijs richt zich op goede onderwijshuisvesting, op de lokale onderwijsagenda, op vervoer van leerlingen waar dat nodig is en op het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van doelgroepen. Onderwijs zelf is primair de verantwoordelijkheid van de scholen en hun besturen. In deze rolverdeling wordt in onze gemeente door alle betrokkenen werk gemaakt van een goede en stevige samenwerking. Op diverse plaatsen leidt dit tot ontwikkeling van het “brede school”-concept en tot multifunctioneel accommodatiegebruik. Die goede samenwerking maakt ook mogelijk dat onderwijs en onderwijsbeleid prominente pijlers zijn in de integrale benadering van kinderen, jeugd en jongeren en van hun kansen en problemen (WMO-domein opvoeden en opgroeien).

Het programma heeft veel relatie met activiteiten in andere programma's, zoals Welzijn (WMO, clustering voorzieningen, Centrum Jeugd & Gezin), Sport (Buurt-Onderwijs-Sport projecten), Planontwikkeling, Gebouwen) en Werk & Bijstand (startkwalificatie schoolverlaters).

Actuele ontwikkelingen

Het betreft hier de onderhoudskosten voor een softwarepakket ten behoeve van leerplicht. De budgetten hiervan wordt vanuit informatiebeheer bewaakt.

Daarnaast betreft het personeelskosten van de taken leerplicht en leerlingenvervoer.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 04. Onderwijs

Indicator

Metingen en referentejaar

% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) [eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	1,2	(2017)		(2015)	2,1	(2012)
Tytsjerksteradiel	1,0	(2017)			2,7	(2012)
Nederland	0,0	(2017)			3,2	(2012)

Absoluut verzuim [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	0,8	(2017)	0,6	(2016)	2,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	0,0	(2017)	0,6	(2016)	1,0	(2014)
Nederland	1,8	(2017)	2,0	(2016)	3,0	(2014)

Relatief verzuim [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	59,6	(2017)	28,8	(2016)	72,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	42,8	(2017)	20,3	(2016)	37,0	(2014)
Nederland	26,5	(2017)	26,9	(2016)	31,0	(2014)

[% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)]

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

[Absoluut verzuim]

Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

[Relatief verzuim]

Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

5. Sport, cultuur en recreatie

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Sport, cultuur en recreatie betreft de dienstverlening aan de burgers op het gebied van sportvoorzieningen, het stimuleren van sportbeoefening, het initiëren en in stand houden van voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur en gemeenschappelijke voorzieningen ter bevordering van de sociale leefbaarheid in de dorpen en activiteiten die een bijdrage leveren aan het in stand houden en zo mogelijk versterken van de toeristisch–recreatieve structuur in de beide gemeenten.

Wij participeren in Brede impuls combinatie regeling. Sport is steeds nadrukkelijker een factor in gezondheid, opvoeding en gemeenschapsvorming.

Het programma heeft veel relatie met activiteiten in andere programma's zoals Sociaal Domein , Onderwijs, Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening (planontwikkeling) en gebouwen.

De basis voor recreatie is vastgelegd in het beleidsplan toerisme en recreatie De verdere uitwerking van de vastgestelde beleidskaders is een bevoegdheid van het college. Er worden jaarlijkse uitvoeringsplannen ter informatie aan de raad aangeboden. Via de reguliere planning en control cyclus vindt rapportage over de voortgang van de beleidsplannen en de (eventueel) daaraan gekoppelde jaarplannen plaats.

Actuele ontwikkelingen

Dit programma is beperkt van toepassing voor de WM8KTD. Het betreft hier de onderhoudskosten voor een softwarepakket ten behoeve van sportbeheer. De budgetten hiervan wordt vanuit informatiebeheer bewaakt.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 05. Sport, cultuur en recreatie

Indicator Metingen en referentiejaar

% Niet-wekelijkse sporters

[eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	58,3	(2016)	50,6	(2012)	58,1	(2014)
Tytsjerksteradiel	55,7	(2016)	52,3	(2012)	54,4	(2014)
Nederland	48,7	(2016)	46,6	(2012)	49,9	(2014)

[% Niet-wekelijkse sporters]

Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

6. Sociaal domein

Inhoudelijk

Inleiding

Dit programma is gericht op het bevorderen van de participatie van onze inwoners en het vergroten van hun sociale en financiële zelfredzaamheid. De klant staat daarbij centraal. We werken integraal en vanuit het principe één gezin – één plan – één contactpersoon. De taakuitvoering betreft: bijzondere bijstand, participatie, keukentafelgesprekken, schulddienstverlening, beweging, leerplicht, betalingen en administratie, handhaving en fraudepreventie, verstrekkingen en voorzieningen, kwaliteit bewaken, bezwaar en beroep, inkoop, leerlingenvervoer en subsidieverstrekking.

Belangrijke doelstellingen zijn het bewerkstelligen dat zoveel mogelijk inwoners economisch onafhankelijk zijn en meedoen (participeren) in de samenleving op allerlei niveaus. Waar nodig bieden wij de helpende hand. Binnen de participatie heeft de begeleiding van bijstandsgerechtigden naar betaald werk onverkort de prioriteit. In een integraal beleidskader is vastgelegd op welke wijze de gemeente maatschappelijke- en arbeidsparticipatie wil bevorderen.

De ambitie richt zich op zelfstandigheid en zelfredzaamheid van burgers. In het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is de gemeente voor burgers de eerst aanspreekbare overheid. In die verantwoordelijkheid heeft de gemeente een actieve regierol in de afstemming met een groot aantal lokaal werkzame instellingen op het gebied van welzijn, ondersteuning en zorg.

Actuele ontwikkelingen

In de Werkmaatschappij 8KTD wordt op het terrein van het sociaal domein het beleid van zowel de gemeente Achtkarspelen als de gemeente Tytsjerksteradiel op de volgende wijze invulling gegeven.

De uitvoering van taken binnen het sociaal domein is gericht op het bevorderen van de participatie van onze inwoners en het vergroten van hun sociale en financiële zelfredzaamheid. De inwoner staat daarbij centraal. We werken integraal en vanuit het principe één gezin – één plan – één contactpersoon. De taakuitvoering betreft: Participatiewet, minimaregelingen, Wmo, Jeugdwet, schulddienstverlening, beweging, leerplicht, leerlingenvervoer en subsidieverstrekking.

Het Sociaal Domein heeft zich in hoog tempo ontwikkeld. De transities zijn opgevangen en er is een start gemaakt met de daadwerkelijke transformatie. Dit wordt onder andere zichtbaar door een sterk resultaatgerichte inkoop voor Wmo en de Jeugdwet.

We zullen ons de komende jaren richten op doorontwikkeling van onze integrale, gekantelde en gebiedsgerichte aanpak. Uitgangspunten zijn, de inwoner houdt zelf de regie over zijn hulpvraag, en maatwerkvoorzieningen worden ingezet niet langer dan nodig en niet zwaarder dan nodig. Om het beroep op (relatief dure) voorzieningen verder terug te brengen blijft investering nodig in de poort die leidt naar deze voorzieningen. Die poort wordt momenteel grotendeels gevormd door Dorpenteams, Jeugdteams en Participatieconsulenten. In 2018 loopt er een traject om door te ontwikkelen naar meer integrale 0–100 teams, waarin we een breed veld van taken gaan uitvoeren. Hoe deze teams er uit gaan zien (en wat de passende organisatievorm is) wordt in de loop van 2018 besloten. Financiële consequenties van dit besluit kunnen we dan ook nog niet in kaart brengen.

We zullen ons ook richten op een bij deze ontwikkeling passende professionalisering van de medewerkers, onder andere door training in de uitgangspunten van de omgekeerde toets. Daarnaast passen we ook ons ICT-landschap aan om zoveel mogelijk bij de ontwikkelingen aan te sluiten. Hierbij hebben we toenemende aandacht voor de mogelijkheden van digitale aanvragen voor onze inwoners, digitale gegevensuitwisseling met de zorgaanbieders en digitale verwerking binnen onze organisatie. Financiële consequenties van deze ontwikkelingen zullen in de loop van 2018 duidelijk worden.

Verbonden Partijen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 06. Sociaal domein							
Indicator	Metingen en referentiejaar						
% Jeugdwerkloosheid	[eenheid: %]						
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017		
Achtkarspelen	1,8	(2015)	1,8	(2015)	3,0	(2012)	
Tytsjerksteradiel	1,2	(2015)	1,2	(2015)	1,6	(2012)	
Nederland	1,5	(2015)	1,5	(2015)	1,2	(2012)	

% kinderen in armoede		[eenheid: %]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	5,5	(2015)	5,5	(2015)	4,3	(2012)
Tytsjerksteradiel	3,8	(2015)	3,8	(2015)	3,4	(2012)
Nederland	6,6	(2015)	6,6	(2015)	5,7	(2012)

Aantal re-integratievoorzieningen		[eenheid: aantal]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	41,9	(2016)	41,9	(2016)	473,7	(2015)
Tytsjerksteradiel	40,9	(2016)	40,9	(2016)	46,6	(2015)
Nederland	27,1	(2017)	25,5	(2016)	311,9	(2015)

Bijstandsuitkeringen		[eenheid: aantal]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	41,6	(2017)	42,9	(2016)	416,1	(2015)
Tytsjerksteradiel	30,9	(2017)	30,2	(2016)	28,8	(2015)
Nederland	41,9	(2017)	41,3	(2016)	405,1	(2015)

Jongeren met delict voor rechter		[eenheid: %]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	1,3	(2015)	1,3	(2015)	1,8	(2012)
Tytsjerksteradiel	1,1	(2015)	1,1	(2015)	1,6	(2012)
Nederland	1,5	(2015)	1,5	(2015)	2,6	(2012)

Jongeren met jeugdbescherming		[eenheid: %]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	1,3	(2016)	1,3	(2016)	1,1	(2015)
Tytsjerksteradiel	1,2	(2016)	1,3	(2016)	1,6	(2015)
Nederland	1,0	(2016)	1,2	(2016)	1,2	(2015)

Jongeren met jeugdhulp		[eenheid: %]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	11,6	(2017)	13,3	(2016)	12,8	(2015)
Tytsjerksteradiel	9,2	(2017)	11,1	(2016)	10,9	(2015)
Nederland	8,8	(2017)	10,7	(2016)	10,0	(2015)

Jongeren met jeugdreclassering		[eenheid: %]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	0,3	(2016)	0,3	(2016)	0,4	(2015)
Tytsjerksteradiel	0,0	(2017)	0,0	(2016)	0,0	(2015)
Nederland	0,4	(2017)	0,5	(2016)	0,5	(2015)

Netto arbeidsparticipatie		[eenheid: %]				
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	64,9	(2016)	64,9	(2016)	63,3	(2015)
Tytsjerksteradiel	65,9	(2016)	65,9	(2016)	65,4	(2015)

Nederland 65,8 (2016) 65,8 (2016) 65,4 (2015)

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	54,0	(2017)	50,0	(2016)	540,0	(2015)
Tytsjerksteradiel	50,0	(2017)	45,0	(2016)	46,0	(2015)
Nederland	54,0	(2017)	54,0	(2016)	567,0	(2015)

[% Jeugdwerkloosheid]

Het percentage werkeloze jongeren (16–22 jaar).

[% kinderen in armoede]

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

[Aantal re-integratievoorzieningen]

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15–64 jaar

[Bijstandsuitkeringen]

Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.

[Jongeren met delict voor rechter]

Het percentage jongeren (12–21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

[Jongeren met jeugdbescherming]

Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

[Jongeren met jeugdhulp]

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

[Jongeren met jeugdreclassering]

Het percentage jongeren (12–22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12–22 jaar).

[Netto arbeidsparticipatie]

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

[Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement]

Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

7. Volksgezondheid en milieu

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Volksgezondheid en milieu omvat de zorg voor milieu, reiniging, compostering, riolering en de sanering van milieuhinderlijke bedrijven. Het programma is gericht op het bevorderen van een schone en hygiënische leefomgeving voor de burgers en het verminderen van de belasting voor het milieu. Preventie en hergebruik van afvalstoffen en hergebruik van secundaire grondstoffen (licht verontreinigde grond en bagger) en regenwater zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

Door middel van het gemeentelijke klimaatbeleid wordt een bijdrage geleverd aan het bereiken van de zogenaamde Kyoto-doelstellingen.

De komende periode zal er meer aandacht aan het beleidsveld “water” worden besteed; hiervoor is een gemeentelijk Waterplan vastgesteld.

Voor het verkrijgen van draagvlak c.q. het vergroten van het milieubewustzijn vindt gemeentelijke milieucommunicatie plaats. Binnen de begrensde mogelijkheden wordt gestreefd naar een uitvoering van de wettelijke taken op een kwalitatief bovengemiddeld niveau. Datzelfde geldt voor het serviceniveau.

Op het gebied van de milieuhandhaving is de aanpak pragmatisch en praktisch. Naast de “klassieke” rol van controleur, is daarbij ook de rol van adviseur van belang.

Actuele ontwikkelingen

Dit programma is beperkt van toepassing voor de WM8KTD. Het betreft hier de onderhoudskosten voor een softwarepakket ten behoeve van afvalinzameling. De budgetten hiervan wordt vanuit informatiebeheer bewaakt. Daarnaast betreft het budgetten voor overige algemene benodigdheden.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 07. Volksgezondheid en Milieu

Indicator Metingen en refertejaar

Fijn huishoudelijk restafval

[eenheid: kg]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	2.017,0	(2016)	211,0	(2015)	216,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	159,0	(2016)	163,0	(2015)	174,0	(2014)
Nederland	187,0	(2016)	200,0	(2015)	205,0	(2014)

Hernieuwbare elektriciteit

[eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	3,4	(2016)	4,7	(2015)	4,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	4,2	(2016)	5,6	(2015)	3,7	(2014)
Nederland	12,6	(2016)	11,8	(2015)	10,0	(2014)

[Fijn huishoudelijk restafval]

De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)

[Hernieuwbare elektriciteit]

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inhoudelijk

Inleiding

Het programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening richt zich op een goede ruimtelijke kwaliteit van het gemeentelijk grondgebied, een plezierig, veilig woon- en werkklimaat en een evenwichtige woningmarkt. Het programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening heeft verder een relatie met binnen andere programma's op te stellen beleidsplannen, zoals het economisch beleidsplan, het beleidsplan voor toerisme en recreatie en het gemeentelijk verkeer- en vervoerplan.

Actuele ontwikkelingen

Vergunningverlening

Net als bij Toezicht & Handhaving is het doel van vergunningverlening het bijdragen aan een veilige, leefbare en duurzame leefomgeving. Vergunningaanvragen worden met oog voor de belangen van de aanvrager én de omgeving getoetst aan landelijke en lokale criteria en gemeentelijk en provinciaal beleid. Verleende vergunningen worden als het nodig is voorzien van voorwaarden die bijdragen aan het gestelde doel.

Uitlijnen ICT en werkprocessen

Het uitgangspunt dat in 2017 een goed werkend Wabosysteem is ingericht is niet gehaald. De verwachting is dat dit nu in de loop van 2018 plaats gaat vinden. In 2019 wordt het systeem verder ingericht waardoor werkprocessen verder kunnen worden verfijnd en geharmoniseerd. Deregulering zal (waar mogelijk) op de terreinen waar de gemeente beleidsvrijheid heeft verder worden onderzocht.

Wabo-kwaliteitscriteria

Op grond van de Wet VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) moet de uitvoering van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) voldoen aan bepaalde kwaliteitscriteria. De zogenaamde procescriteria zijn bedoeld voor hoe je de taak in de organisatie en beleidsmatig opzet. Ook de medewerkers moeten voldoen aan eisen op het gebied van opleiding, ervaring, tijdsbesteding en kwetsbaarheid. De kwaliteitscriteria zijn in Tytsjerksteradiel (net als in de meeste zo niet alle Friese gemeenten) vastgelegd op het niveau van het Frysk Peil, een afgeleide van de landelijke norm Kwaliteitscriteria 2.1.

Om te beoordelen in hoeverre de medewerkers en afdelingen (voor de Werkmaatschappij de teams Vergunningen en THV) voldoen aan Frysk Peil is in 2017 een nulmeting uitgevoerd. In hoeverre voldoet de individuele medewerker en de organisatie aan de gestelde norm?

In 2018 wordt een verbeterplan geschreven, waarin staat wat er moet gebeuren om aan alle normen te voldoen. Wordt op individueel niveau niet voldaan aan de kwaliteitscriteria, dan

moeten maatregelen worden genomen. Dit kan zijn opleiden, intern anders organiseren, samenwerken met andere gemeenten, of in het ultieme geval het aan een derde partij uitbesteden van de taak, al wordt op de laatste optie in beginsel niet ingezet. Het verbeterplan wordt in 2018, 2019 en verder geïmplementeerd. Voor het opleiden van eigen mensen en de werkzaamheden anders organiseren kunnen in 2018 en 2019 extra middelen nodig zijn. Op dit moment is de benodigde omvang daarvan nog niet bekend.

Basisregistraties c.a.

De personeelskosten van de taken basisregistraties, landmeten en vergunningen zijn onder dit programma verantwoord. Daarnaast zijn hier ook de onderhoudskosten software basisregistraties en budgetten voor overige algemene benodigdheden verantwoord. De budgetten van de onderhoudskosten software worden vanuit informatiebeheer bewaakt.

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

De opname van de beleidsindicatoren is via het BBV verplicht gesteld en geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De GR moet dus de relevante beleidsindicatoren van de gemeenten waarvoor zij de taken uitvoert presenteren. Deze moeten zowel voor de GR als voor de betreffende gemeenten worden gepresenteerd.

Taakveld 08. Volkshuisv., RO en Sted. Vern. (Vhrosv)

Indicator Metingen en referentejaar

Demografische druk [eenheid: %]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	76,8	(2017)	76,8	(2017)	58,4	(2016)
Tytsjerksteradiel	84,5	(2017)	84,5	(2017)	64,1	(2016)
Nederland	69,0	(2017)	69,0	(2017)	68,5	(2016)

Nieuwbouw woningen [eenheid: aantal]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	2,6	(2015)	2,6	(2014)	1,9	(2013)
Tytsjerksteradiel	6,2	(2015)	9,8	(2014)	1,7	(2013)
Nederland	6,4	(2015)	6,0	(2014)	6,6	(2013)

Woonlasten éénpersoonshuishouden [eenheid: euro]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	676,0	(2017)	676,0	(2017)	704,0	(2016)

Tytsjerksteradiel	688,0	(2017)	688,0	(2017)	671,0	(2016)
Nederland	644,0	(2017)	644,0	(2017)	651,0	(2016)

Woonlasten meerpersoonshuishouden [eenheid: euro]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	761,0	(2017)	761,0	(2017)	789,0	(2016)
Tytsjerksteradiel	763,0	(2017)	763,0	(2017)	741,0	(2016)
Nederland	723,0	(2017)	723,0	(2017)	723,0	(2016)

WOZ-waarde woningen [eenheid: euro]

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Achtkarspelen	164,0	(2017)	159,0	(2016)	159,0	(2016)
Tytsjerksteradiel	185,0	(2017)	183,0	(2016)	183,0	(2016)
Nederland	216,0	(2017)	209,0	(2016)	209,0	(2016)

[Demografische druk]

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

[Nieuwbouw woningen]

Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.

[Woonlasten éénpersoonshuishouden]

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB, Afvalstoffenheffing, Rioolheffing).

[Woonlasten meerpersoonshuishouden]

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB, Afvalstoffenheffing, Rioolheffing).

[WOZ-waarde woningen]

De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Lokale heffingen

De paragraaf Lokale heffingen is bedoeld om inzicht te geven in de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk. Op de Werkmaatschappij is dit echter niet van toepassing.

Algemene uitkeringen

Met de komst van de nieuwe BBV-voorschriften zijn de algemene uitkeringen verplicht ondergebracht in voorgeschreven taakvelden. Voor de Werkmaatschappij is dit echter niet van toepassing.

Dividend

Met de komst van de nieuwe BBV-voorschriften is het dividend verplicht ondergebracht in een voorgeschreven taakveld. Voor de Werkmaatschappij is dit echter niet van toepassing.

Saldo van de financieringsfunctie

Met de komst van de nieuwe BBV-voorschriften is het saldo van de financieringsfunctie verplicht ondergebracht in het voorgeschreven taakveld. Omdat het een algemeen dekkingsmiddel betreft, zijn alleen de inkomsten opgenomen. De uitgaven die ermee gepaard gaan, zijn opgenomen onder de raming van baten en lasten in het desbetreffende programma.

Over het saldo van de reserves werd altijd bespaarde rente berekend. In de nieuwe BBV-voorschriften wordt nadrukkelijk aanbevolen geen rente meer te berekenen over het eigen vermogen. Hiermee wordt er ook geen rentebate meer toegerekend aan de exploitatie.

De werkelijke rente die met ingang van 2019 wordt toegerekend over de investeringen moet voortaan jaarlijks gebeuren op basis van een omslagpercentage op basis van de werkelijk betaalde rente. Dit percentage mag afgerond worden.

De verandering heeft wel consequenties voor de toerekening naar de verschillende programma's en taakvelden, maar heeft geen invloed op het saldo van de begroting.

Overhead		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<i>bedragen x € 1.000</i>		2020	2021	2022	2023
taakveld					
0.5	Treasury	3	3	3	3
	Saldo	3	3	3	3

Overige algemene dekkingsmiddelen

Met de komst van de nieuwe BBV-voorschriften zijn de overige algemene dekkingsmiddelen verplicht ondergebracht in voorgeschreven taakvelden. Omdat het een algemeen dekkingsmiddel betreft, zijn alleen de inkomsten opgenomen. De uitgaven die ermee gepaard gaan, zijn opgenomen onder de raming van baten en lasten in het desbetreffende programma.

Deze post betreft een financieel-technisch verplicht item in het kader van de nieuwe BBV voorschriften.

0. Bestuur en ondersteuning		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<i>bedragen x € 1.000</i>		2020	2021	2022	2023
taakveld					
0.8	Overige baten en lasten	479	496	496	502
	Saldo	479	496	496	502

Overhead

Een van de uitgangspunten bij de vernieuwing van het BBV (Besluit Begroting Verantwoording) is een betere vergelijkbaarheid tussen de gemeenten. Een van de hiertoe behorende onderdelen is een beter inzicht in de overhead. Hiervoor is in het programmaplan een apart overzicht van de kosten van de overhead opgenomen. In de programma's worden voortaan alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Het overzicht van de overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Overhead		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<i>bedragen x € 1.000</i>		2020	2021	2022	2023
taakveld					
0.4	Overhead	7.289	7.298	7.298	7.298
	Saldo	7.289	7.298	7.298	7.298

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning					
Indicator		Metingen en refertejaar			
Overhead		[eenheid: euro]			
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017
Achtkarspelen	7,4	(2018)	7,4	(2018)	
Tytsjerksteradiel	11,1	(2018)	11,1	(2018)	
Nederland					

[Overhead]

Percentage overhead t.o.v. de totale lasten

Vennootschapsbelasting

Inhoudelijk

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (hierna VPB) uitgebreid voor ondernemingen van publiekrechtelijke lichamen en daarmee dus ook de Werkmaatschappij.

De wijziging in de VPB beoogt niet alle activiteiten van de Werkmaatschappij in de belastingheffing te betrekken maar slechts die activiteiten waarmee de Werkmaatschappij via een (materiële) onderneming deelneemt aan het economisch verkeer en in concurrentie treedt met de private sector.

De Werkmaatschappij heeft in samenwerking met EFK Belastingadviseurs getoetst welke activiteiten op basis van de huidige stand van de wetgeving en de huidige vorm van de organisatie (waarschijnlijk) als een belaste activiteit moet worden aangemerkt.

Op dit moment oefent de Werkmaatschappij geen activiteiten uit die leiden tot een belastingplicht.

Onvoorzien

Inhoudelijk

Dit betreft posten die nog niet zijn verdeeld over de taakvelden, waar de uiteindelijke lasten zullen worden geboekt. In de begroting is alvast wel rekening gehouden met deze lasten.

Financieel

Overige alg. dekkingsmiddelen		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<i>bedragen x € 1.000</i>		2020	2021	2022	2023
taakveld					
0.8	Overige baten en lasten	479	496	496	502
	Saldo	479	496	496	502

1.5 Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf Lokale heffingen is bedoeld om inzicht te geven in de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk. Op de Werkmaatschappij is dit echter niet van toepassing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

In het algemeen kunnen als risico's worden onderscheiden de algemene risico's samenhangend met de exploitatie en de specifieke risico's.

Algemene risico's

De werkmaatschappij is een uitvoeringsorganisatie voor de beide dragende organisaties van de gemeente Achtkarspelen en gemeente Tytsjerksteradiel in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. De onderdelen die vanuit deze twee dragende organisaties zijn geplaatst in de Werkmaatschappij zijn volledig met de bijbehorende personele en materiële budgetten overgedragen. Wij gaan er vanuit dat hiervoor op dit moment geen algemene risico's bestaan.

Specifieke risico's

Op dit moment zijn er geen specifieke risico's voor de Werkmaatschappij benoemd behalve het eventueel niet tijdig kunnen realiseren van bezuinigingstaakstellingen. De samenhang tussen weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit en risico's is hieronder schematisch opgenomen.

Weerstandsvermogen

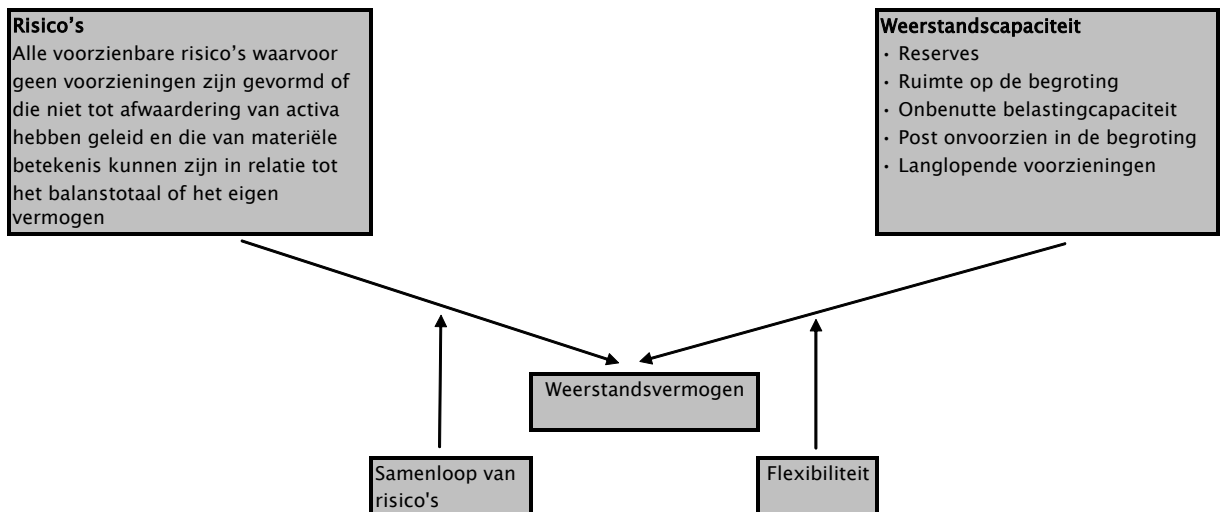
Volgens artikel 1.1 van het BBV moeten gemeenten inzicht geven in hun weerstandsvermogen: het verband tussen de weerstandscapaciteit (de middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's. Inzicht in de vraag hoe goed ben je als organisatie bestand tegen financiële tegenvallers. Op grond van een risicoanalyse, met een zo reëel als mogelijke inschatting van toekomstige gebeurtenissen, bekijken we de kans op tegenslagen. Uiteraard is het mogelijk dat er onvoorziene zaken gebeuren.

Uitgangspunt is dat begrotingstechnische risico's niet mogen leiden tot een beroep op de weerstandscapaciteit, omdat ze beheersbaar zijn door een goede planning & control. Als in het begrotingsjaar sprake is van materiële afwijkingen van de begroting, dan wordt dit

gerapporteerd. Dat geldt ook voor de niet in geld uit te drukken risico's van bijvoorbeeld vertragingen in processen, het niet realiseren van doelstellingen, risico's met betrekking tot arbo en veiligheid. arbo en veiligheid.

De samenhang tussen weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit en risico's is hieronder schematisch opgenomen.

Tabel 1: Samenhang tussen reserves, voorzieningen, risico's en weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit

In het algemeen wordt de weerstandscapaciteit gevormd door de reserves, de ruimte op de begroting, langlopende voorzieningen en de post onvoorzien. De Werkmaatschappij kent geen begrote toevoegingen of onttrekkingen aan reserves. In de notitie reserves en voorzieningen is vastgelegd dat de Werkmaatschappij ook bestemmingsreserves en voorzieningen kan vormen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

'Kapitaalgoederen' zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat om zaken die daarna regelmatig onderhoud vergen. Deze paragraaf is belangrijk, omdat de blik vaak op de nieuwe investeringen is gericht. Maar onderhoud van de bestaande kapitaalgoederen is wenselijk voor de huidige gebruikers en om de voorziening in stand te houden voor toekomstige generaties. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard voor de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf gaan wij hier verder op in.

Beleidskader

Bijna alle materiële vaste activa blijven in de begrotingen van de dragende organisaties. Hiervoor is bewust gekozen in dit stadium om het onnodig rondpompen van geld en het zoeken naar een acceptabele verdeelsleutel voor verrekening van de kosten te voorkomen nu er nog geen sprake is van een in balans zijnde situatie. Uitzonderingen hierop vormen de materiële vaste activa die toe te

rekenen zijn aan de activiteiten van de werkmaatschappij. In grote lijnen moet hierbij vooral gedacht worden aan de hard- en software. Voor nieuwe investeringen geldt dat telkens een bewuste keuze moet worden gemaakt of het bij de dragende organisatie(s) hoort of bij de werkmaatschappij.

Voor de kapitaalgoederen stellen wij beheerplannen op welke goed en actueel behoren te zijn en waarbij de plannen en beschikbare gelden met elkaar in evenwicht zijn. De beheerplannen geven inzicht in de werkzaamheden en kosten die nodig zijn om de goederen in goede staat te houden. Soms geven ze ook inzicht in de diverse kwaliteitsniveaus die mogelijk zijn.

Facilitaire zaken

Facilitaire zaken is een containerbegrip waaronder huisvestingskosten, maar ook de bodedienst, repro en schoonmaak en automatisering vallen. De huidige huisvestingskosten (gebouw gerelateerd) voor de dragende organisaties gaan niet over naar de Werkmaatschappij. Dit betekent dat er voor deze kosten geen verrekening met en via de werkmaatschappij plaatsvindt.

Het uitgangspunt hiervoor is dat wij op twee adressen ons kantoorpersoneel huisvesten. Wij bieden hiervoor voldoende werkruimte aan. In principe kan iedereen op beide adressen terecht. Dit vanuit de doelstelling dat er voldoende werkplekken op twee locaties zijn ingericht, waar iedereen plaats, tijd en organisatie onafhankelijk kan werken aan zijn of haar taken.

Gemeentehuizen

Uitgangspunt is dat wij deze in een goede onderhoudsstaat beheren. Dat wil zeggen, dat het minimale niveau van het onderhoud passend is bij het noodzakelijke gebruik van het object. De

diverse onderdelen van de gebouwen en de installaties zijn ondergebracht in een onderhoudsysteem. Binnen dit systeem wordt op basis van verwachte levensduur c.q. gebruiksduur een continue meerjarenplanning in stand gehouden.

Voor specifieke zaken, zoals de liftinstallaties, is een onderhoudsovereenkomst gesloten. Mede gelet op de keuringsvoorschriften blijft de installaties zo aan alle veiligheidseisen voldoen.

Automatisering

Hard- en software

De budgetten voor de hard- en software die in de drie organisaties worden gebruikt worden ondergebracht in de Werkmaatschappij. Voor de software die in de organisatie wordt ingezet, wordt bij de aanschaf een onderhoudsovereenkomst met de leverancier gesloten, waarbij naast de levering van aanpassingen en kleine verbeteringen, de ondersteuning bij het gebruik wordt geregeld. Het onderhoud van de hardware wordt afgedekt via contracten met de leverancier, die afhankelijk van het type apparatuur er voor moet zorg dragen, dat de uitval bij storing tot een minimum beperkt kan blijven. Bij de aanschaf van werkplekapparatuur wordt standaard onderhoud voor een periode van vier jaar gekocht, zodat gedurende deze gebruiksperiode geen extra kosten voor onderhoud behoeven te worden gemaakt en de apparatuur gedurende deze termijn operationeel kan blijven.

Uitgangspunt is dat op systematische wijze verantwoorde maatregelen kunnen worden genomen ten behoeve van continuering van het bestaande onderhoudspeil.

Financiering

Inleiding

Treasurybeleid betekent het beheren van het geld. Het is noodzakelijk de financiële middelen adequaat en verantwoord te beheren vanwege het hieraan verbonden financieel belang. Het Rijk heeft regels opgesteld over hoe openbare lichamen hun geld moeten beheren. Deze regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet bepaalt ook, dat openbare lichamen een treasurystatuut moeten hebben.

Het treasurystatuut van de Werkmaatschappij 8KTD is vastgesteld door het DB en is gebaseerd op het reeds gezamenlijk vastgestelde treasurystatuut van de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximum van de kortlopende schuld. Dit zijn schulden die binnen één jaar betaald moeten worden. Het Rijk wil dat openbare lichamen de hoogte van hun kortlopende schuld beperkt houden. De hoogte van de kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van de totale begrote lasten per 1 januari 2019. Voor de werkmaatschappij 8KTD bedragen de totale begrote lasten per 1 januari 2019 € 22.271.000. Voor 2019 betekent dit een toegestane kasgeldlimiet van € 1.826.000.

De wettelijke voorschriften bieden de mogelijkheid om de kasgeldlimiet drie achtereenvolgende kwartalen te overschrijden.

Renterisiconorm

Het Rijk wil dat openbare lichamen het opnemen van langlopende leningen zoveel mogelijk over de jaren spreiden. Langlopende leningen zijn leningen met een looptijd langer dan één jaar. Worden er teveel langlopende leningen in één jaar worden opgenomen, dan kan dit een nadeel opleveren voor de gemeente als de rentestand in dat jaar hoog is. Het Rijk heeft daarom de renterisiconorm ingevoerd. De hoogte van de renterisiconorm bedraagt 20% van de totale begrote lasten per 1 januari. Dit percentage is vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden.

Overigens gaan wij ervan uit dat de werkmaatschappij 8KTD nauwelijks eigen financieringsmiddelen zal aantrekken. Als uitvoeringsorganisatie voor de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel zal de Werkmaatschappij vanuit de bijdragen van deze gemeenten voldoende middelen ter beschikking krijgen om de dagelijkse bedrijfsvoering te kunnen bekostigen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Onze bedrijfsvoering is gericht op de interne dienstverlening, die nodig is voor de uitvoering van de programma's. In deze paragraaf informeren wij u over de onderwerpen, die in 2019 zullen bijdragen aan de kwaliteit van de bedrijfsvoering of die speciale aandacht krijgen.

Wat willen we bereiken

Een zo efficiënt en effectief mogelijke bedrijfsvoering, die past bij tegenwoordige ontwikkelingen. Met een focus gericht op de (middel)lange termijn, waardoor de programma's kunnen worden uitgevoerd en de maatschappelijke doelstellingen daarbinnen kunnen worden gerealiseerd. Een, binnen de beschikbaar gestelde middelen, zo optimaal mogelijke dienstverlening aan de burgers en een zo efficiënt mogelijke ondersteuning van het bestuur van de werkmaatschappij en van de dragende organisaties en van de organisaties zelf.

Wat doen we daarvoor

Specifieke doelstellingen bedrijfsvoering:

<p>Beleid & Strategie</p>	<p>De strategie richt zich de komende jaren op het inrichten van de dragende organisaties 8k en td en de werkmaatschappij ten behoeve van een moderne bedrijfsvoering en een kwalitatief hoogwaardige vraaggerichte dienstverlening. Dit vindt plaats door o.a. invoering opdrachtnemer en opdrachtgeverschap, projectmatig werken, dienstverlening 2.0, digitaal en zaakgericht werken, anders werken en leiderschapsontwikkeling.td en de werkmaatschappij ten behoeve van een moderne bedrijfsvoering en een kwalitatief hoogwaardige vraaggerichte dienstverlening. Dit vindt plaats door o.a. invoering opdrachtnemer en opdrachtgeverschap, projectmatig werken, dienstverlening 2.0, digitaal en zaakgericht werken, anders werken en leiderschapsontwikkeling.</p>
<p>Medewerkers & Kennis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We spreken elkaar aan op resultaten, houding en gedrag; • We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen; • We werken intern goed samen; • We zorgen voor schone en opgeruimde werkplekken, de werkvoorraad, afspraken en toezeggingen zijn zichtbaar; • We faciliteren de doorontwikkeling van medewerkers; • We faciliteren het anders werken.
<p>Informatie & Processen &Systemen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Processen zijn generiek ingericht, zodat professionals maatwerk kunnen leveren. • Processen waarborgen de rechtmatigheid, zijn lean en waar mogelijk digitaal. • Informatiebeleid, applicatiebeheer en gegevensbeheer worden professioneel en in samenhang georganiseerd; • We werken papierarm.

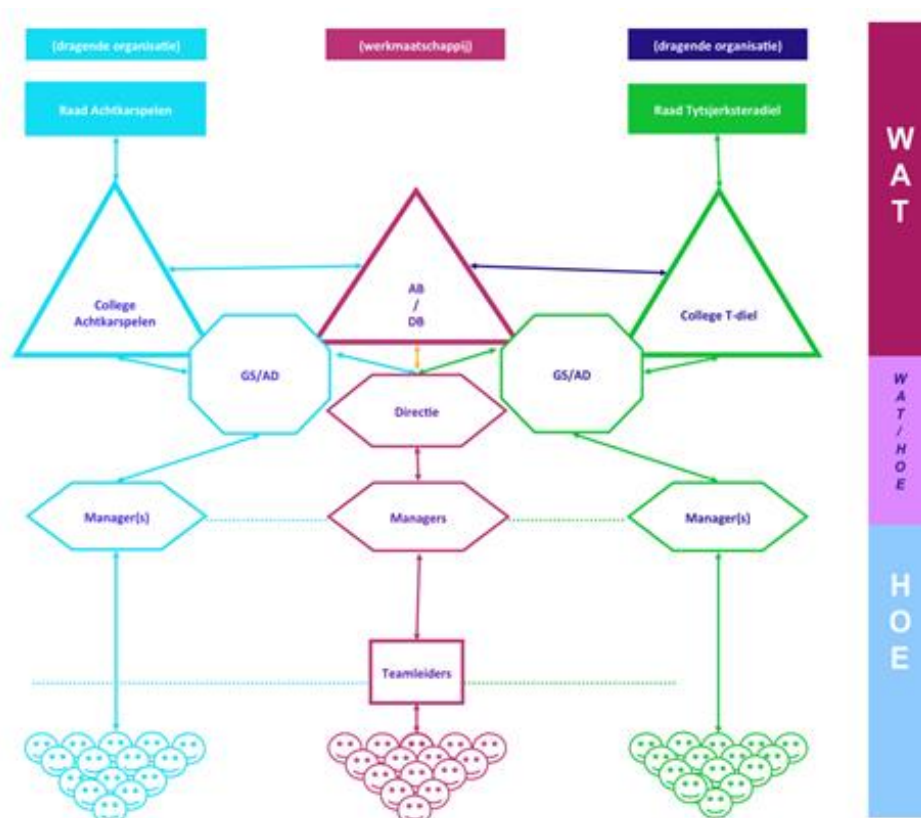
<p>Middelen & Financiën & Capaciteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hergebruiken waar mogelijk bestaande oplossingen, op basis van de vier K's; • Werkplekken zijn activiteitengebonden, flexibel en niet persoonlijk • Het beheer van de bedrijfsvoering is effectief en efficiënt ingericht, in het bijzonder beheer basisregistraties, applicatiebeheer, systeembeheer. • Administraties worden in samenhang georganiseerd.
<p>Cultuur & Leiderschap</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leiders voeren regie over processen en projecten, zijn integraal verantwoordelijk en tonen voorbeeldgedrag; • Informeel, los, coachend en outputgericht; • Inspirerend en motiverend; • Sturen op samenhang, output en innovatie; • Professionals krijgen vertrouwen; verantwoordelijkheden liggen laag in de organisatie; • Verantwoordelijkheden en rollen zijn helder.

Besturing en aansturing

In deze paragraaf beschrijven we onder meer welke organen/functies er binnen de 'Werkmaatschappij 8KTD' zijn en welke daarbuiten in de dragende organisaties zijn, maar die in een belangrijke relatie tot de werkmaatschappij staan. We gaan in op bijbehorende verantwoordelijkheden, bevoegdheden en rollen.

De Werkmaatschappij is een openbaar lichaam in de zin van artikel 8, eerste lid van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen. In de gemeenschappelijke regeling 'Werkmaatschappij 8KTD' (zie bijlage) is vastgelegd hoe de Werkmaatschappij is ingericht.

De besturen bepalen WAT er geleverd moet worden tegen welke kwaliteit en met welke middelen en de Werkmaatschappij bepaalt of zij dat kan leveren en vervolgens HOE zij dat levert. Dit met inachtneming van de (kwaliteits)vraag en de middelen die beschikbaar worden gesteld. In de onderstaande figuur worden de verschillende organen in de samenwerking aangegeven en de verschillende relaties.

Verbonden Partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de verantwoording met betrekking tot Verbonden Partijen voor wat betreft begroting, verantwoording en governance vraagstukken geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen. Omdat de Werkmaatschappij een gemeenschappelijke regeling is, geldt deze verplichting niet.

Grondbeleid

De Werkmaatschappij voert geen eigen grondbeleid.

BIJLAGEN

Eenmalige lasten en baten

Structurele en incidentele lasten en baten

De begroting bestaat uit structurele posten en incidentele posten (budgetten die maximaal drie jaar begroot worden). Het uitgangspunt is dat de Werkmaatschappij niet meer uitgeeft dan dat er binnenkomt via de bijdrage van de dragende organisaties. Het begrotingssaldo bedraagt daarom € 0.

(bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022
Begrotingssaldo	-	-	-	-

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren en maatschappelijke effecten

Taakveld 00. Bestuur en ondersteuning

Meetmoment	jaarrek. 2017	begroting 2018		begroting 2017	
------------	---------------	----------------	--	----------------	--

Apparaatskosten

ref.periode eenheid: euro

Achtkarspelen	195,4	(2018)	195,4	(2018)	
Tytsjerksteradiel	924,0	(2018)	924,0	(2018)	

Nederland

Bezetting

ref.periode eenheid: fte

Achtkarspelen	3,9	(2017)	3,9	(2017)	
Tytsjerksteradiel	3,7	(2018)	3,7	(2018)	

Nederland

Externe inhuur

ref.periode eenheid: euro

Achtkarspelen	9,1	(2017)	9,1	(2017)	
Tytsjerksteradiel	8,7	(2018)	8,7	(2018)	

Nederland

Formatie

ref.periode eenheid: fte

Achtkarspelen	4,0	(2017)	4,0	(2017)	
Tytsjerksteradiel	4,0	(2018)	4,0	(2018)	

Nederland

Taakveld 01. Veiligheid

Meetmoment	jaarrek. 2017	begroting 2018		begroting 2017	
------------	---------------	----------------	--	----------------	--

Diefstal uit woning per 1.000 inwoners

ref.periode eenheid: aantal

Achtkarspelen	1,1	(2016)	1,1	(2016)	1,2	(2015)
Tytsjerksteradiel	1,9	(2016)	1,9	(2016)	1,7	(2015)
Nederland	3,3	(2016)	3,3	(2016)	3,9	(2015)

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

ref.periode eenheid: aantal

Achtkarspelen	3,6	(2017)	4,1	(2016)	3,7	(2015)
---------------	-----	--------	-----	--------	-----	--------

Tytsjerksteradiel	3,4	(2017)	2,6	(2016)	3,0	(2015)
Nederland	5,0	(2017)	5,3	(2016)	5,4	(2015)
Hardekern jongeren		ref.periode	eenheid: aantal			
Achtkarspelen	0,0	(2014)	0,0	(2014)	0,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	0,2	(2014)	0,2	(2014)	0,2	(2014)
Nederland	1,3	(2014)	1,3	(2014)	1,3	(2014)
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners		ref.periode	eenheid: aantal			
Achtkarspelen	3,2	(2017)	4,1	(2016)	4,6	(2015)
Tytsjerksteradiel	2,5	(2017)	3,3	(2016)	3,6	(2015)
Nederland	4,8	(2017)	5,6	(2016)	6,1	(2015)
Verwijzingen Halt		ref.periode	eenheid: aantal			
Achtkarspelen	62,0	(2016)	62,0	(2016)	68,8	(2014)
Tytsjerksteradiel	31,0	(2016)	31,0	(2016)	47,4	(2014)
Nederland	137,0	(2016)	137,4	(2016)	139,7	(2014)
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners		ref.periode	eenheid: aantal			
Achtkarspelen	0,7	(2016)	0,7	(2016)	0,4	(2015)
Tytsjerksteradiel	0,8	(2016)	0,8	(2016)	1,1	(2015)
Nederland	2,3	(2016)	2,3	(2016)	2,4	(2015)

Taakveld 02. Verkeer en vervoer

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig		eenref.periode	eenheid: %			
Achtkarspelen	10,0	(2015)	10,0	(2015)	7,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	9,0	(2015)	9,0	(2015)	7,0	(2014)
Nederland	8,0	(2015)	8,0	(2015)	7,0	(2014)
Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser		eenref.periode	eenheid: %			
Achtkarspelen	11,0	(2015)	11,0	(2015)	12,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	13,0	(2015)	13,0	(2015)	11,0	(2014)
Nederland	9,0	(2015)	9,0	(2015)	10,0	(2014)

Taakveld 03. Economie

Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
Banen		ref.periode	eenheid: aantal			
Achtkarspelen	510,8	(2017)	508,6	(2016)	491,1	(2015)
Tytsjerksteradiel	516,0	(2017)	501,7	(2016)	484,7	(2015)
Nederland	758,2	(2017)	744,0	(2016)	721,7	(2015)
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)		ref.periode	eenheid: verhouding			
Achtkarspelen	71,0	(2013)	71,0	(2013)	71,0	(2013)

Tytsjerksteradiel	122,0	(2013)	122,0	(2013)	122,0	(2013)
Nederland	100,0	(2013)	100,0	(2013)	100,0	(2013)
Funciemenging						
			ref.periode	eenheid: %		
Achtkarspelen	42,7	(2017)	43,0	(2016)	42,2	(2015)
Tytsjerksteradiel	42,2	(2017)	42,0	(2016)	41,1	(2015)
Nederland	52,4	(2017)	52,1	(2016)	51,3	(2015)
Vestigingen						
			ref.periode	eenheid: aantal		
Achtkarspelen	136,5	(2017)	134,6	(2016)	130,3	(2015)
Tytsjerksteradiel	131,5	(2017)	128,9	(2016)	124,5	(2015)
Nederland	139,7	(2017)	134,0	(2016)	122,4	(2015)

Taakveld 04. Onderwijs						
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)			ref.periode	eenheid: %		
Achtkarspelen	1,2	(2017)		(2015)	2,1	(2012)
Tytsjerksteradiel	1,0	(2017)			2,7	(2012)
Nederland	0,0	(2017)			3,2	(2012)
Absoluut verzuim			ref.periode	eenheid: aantal		
Achtkarspelen	0,8	(2017)	0,6	(2016)	2,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	0,0	(2017)	0,6	(2016)	1,0	(2014)
Nederland	1,8	(2017)	2,0	(2016)	3,0	(2014)
Relatief verzuim			ref.periode	eenheid: aantal		
Achtkarspelen	59,6	(2017)	28,8	(2016)	72,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	42,8	(2017)	20,3	(2016)	37,0	(2014)
Nederland	26,5	(2017)	26,9	(2016)	31,0	(2014)

Taakveld 05. Sport, cultuur en recreatie						
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
% Niet-wekelijkse sporters			ref.periode	eenheid: %		
Achtkarspelen	58,3	(2016)	50,6	(2012)	58,1	(2014)
Tytsjerksteradiel	55,7	(2016)	52,3	(2012)	54,4	(2014)
Nederland	48,7	(2016)	46,6	(2012)	49,9	(2014)

Taakveld 06. Sociaal domein						
Meetmoment	jaarrek. 2017		begroting 2018		begroting 2017	
% Jeugdwerkloosheid			ref.periode	eenheid: %		
Achtkarspelen	1,8	(2015)	1,8	(2015)	3,0	(2012)
Tytsjerksteradiel	1,2	(2015)	1,2	(2015)	1,6	(2012)
Nederland	1,5	(2015)	1,5	(2015)	1,2	(2012)
% kinderen in armoede			ref.periode	eenheid: %		

Achtkarspelen	5,5	(2015)	5,5	(2015)	4,3	(2012)
Tytsjerksteradiel	3,8	(2015)	3,8	(2015)	3,4	(2012)
Nederland	6,6	(2015)	6,6	(2015)	5,7	(2012)

Aantal re-integratievoorzieningen

ref.periode eenheid: aantal

Achtkarspelen	41,9	(2016)	41,9	(2016)	473,7	(2015)
Tytsjerksteradiel	40,9	(2016)	40,9	(2016)	46,6	(2015)
Nederland	27,1	(2017)	25,5	(2016)	311,9	(2015)

Bijstandsuitkeringen

ref.periode eenheid: aantal

Achtkarspelen	41,6	(2017)	42,9	(2016)	416,1	(2015)
Tytsjerksteradiel	30,9	(2017)	30,2	(2016)	28,8	(2015)
Nederland	41,9	(2017)	41,3	(2016)	405,1	(2015)

Jongeren met delict voor rechter

ref.periode eenheid: %

Achtkarspelen	1,3	(2015)	1,3	(2015)	1,8	(2012)
Tytsjerksteradiel	1,1	(2015)	1,1	(2015)	1,6	(2012)
Nederland	1,5	(2015)	1,5	(2015)	2,6	(2012)

Jongeren met jeugdbescherming

ref.periode eenheid: %

Achtkarspelen	1,3	(2016)	1,3	(2016)	1,1	(2015)
Tytsjerksteradiel	1,2	(2016)	1,3	(2016)	1,6	(2015)
Nederland	1,0	(2016)	1,2	(2016)	1,2	(2015)

Jongeren met jeugdhulp

ref.periode eenheid: %

Achtkarspelen	11,6	(2017)	13,3	(2016)	12,8	(2015)
Tytsjerksteradiel	9,2	(2017)	11,1	(2016)	10,9	(2015)
Nederland	8,8	(2017)	10,7	(2016)	10,0	(2015)

Jongeren met jeugdreclassering

ref.periode eenheid: %

Achtkarspelen	0,3	(2016)	0,3	(2016)	0,4	(2015)
Tytsjerksteradiel	0,0	(2017)	0,0	(2016)	0,0	(2015)
Nederland	0,4	(2017)	0,5	(2016)	0,5	(2015)

Netto arbeidsparticipatie

ref.periode eenheid: %

Achtkarspelen	64,9	(2016)	64,9	(2016)	63,3	(2015)
Tytsjerksteradiel	65,9	(2016)	65,9	(2016)	65,4	(2015)
Nederland	65,8	(2016)	65,8	(2016)	65,4	(2015)

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement

ref.periode eenheid: aantal

Achtkarspelen	54,0	(2017)	50,0	(2016)	540,0	(2015)
Tytsjerksteradiel	50,0	(2017)	45,0	(2016)	46,0	(2015)
Nederland	54,0	(2017)	54,0	(2016)	567,0	(2015)

Taakveld 07. Volksgezondheid en Milieu

Meetmoment	jaarrek. 2017	begroting 2018	begroting 2017
------------	---------------	----------------	----------------

Fijn huishoudelijk restafval

ref.periode eenheid: kg

Achtkarspelen	2.017,0	(2016)	211,0	(2015)	216,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	159,0	(2016)	163,0	(2015)	174,0	(2014)
Nederland	187,0	(2016)	200,0	(2015)	205,0	(2014)
Hernieuwbare elektriciteit		ref.periode	eenheid: %			
Achtkarspelen	3,4	(2016)	4,7	(2015)	4,0	(2014)
Tytsjerksteradiel	4,2	(2016)	5,6	(2015)	3,7	(2014)
Nederland	12,6	(2016)	11,8	(2015)	10,0	(2014)

Taakveld 08. Volkshuisv., RO en Sted. Vern. (Vhrosv)

Meetmoment	jaarrek. 2017	begroting 2018		begroting 2017	
------------	---------------	----------------	--	----------------	--

Demografische druk		ref.periode	eenheid: %			
Achtkarspelen	76,8	(2017)	76,8	(2017)	58,4	(2016)
Tytsjerksteradiel	84,5	(2017)	84,5	(2017)	64,1	(2016)
Nederland	69,0	(2017)	69,0	(2017)	68,5	(2016)
Nieuwbouw woningen		ref.periode	eenheid: aantal			
Achtkarspelen	2,6	(2015)	2,6	(2014)	1,9	(2013)
Tytsjerksteradiel	6,2	(2015)	9,8	(2014)	1,7	(2013)
Nederland	6,4	(2015)	6,0	(2014)	6,6	(2013)
Woonlasten éénpersoonshuishouden		ref.periode	eenheid: euro			
Achtkarspelen	676,0	(2017)	676,0	(2017)	704,0	(2016)
Tytsjerksteradiel	688,0	(2017)	688,0	(2017)	671,0	(2016)
Nederland	644,0	(2017)	644,0	(2017)	651,0	(2016)
Woonlasten meerpersoonshuishouden		ref.periode	eenheid: euro			
Achtkarspelen	761,0	(2017)	761,0	(2017)	789,0	(2016)
Tytsjerksteradiel	763,0	(2017)	763,0	(2017)	741,0	(2016)
Nederland	723,0	(2017)	723,0	(2017)	723,0	(2016)
WOZ-waarde woningen		ref.periode	eenheid: euro			
Achtkarspelen	164,0	(2017)	159,0	(2016)	159,0	(2016)
Tytsjerksteradiel	185,0	(2017)	183,0	(2016)	183,0	(2016)
Nederland	216,0	(2017)	209,0	(2016)	209,0	(2016)